

Erasmus – iskustvo na studiju sestrinstva u Norveškoj

Erasmus – experience at the Faculty of Nursing in Norway

Lucija Junaković

Opća bolnica Šibenik, Stjepana Radića 83, 22 000 Šibenik, Hrvatska
General Hospital Šibenik, Stjepana Radića 83, 22 000 Šibenik, Croatia

Sažetak

Cilj je rada opisati iskustvo s razmjene *Erasmus* sa studentima preddiplomskog studija sestrinstva. Razmjena studenata radi studijskog boravka ostvaruje se na temelju međuinstitucijskih sporazuma koji se sklapaju između fakulteta i inozemnih visokoškolskih ustanova. Sveučilišni odjel zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu potpisnik je sporazuma s drugim najvećim sveučilištem u Norveškoj [HiST – Høgskolen i Sør-Trøndelag]. Fakultet sestrinstva unutar Sveučilišta nalazi se u Trondheimu, trećem po veličini gradu u Norveškoj, koji je poznat i kao „grad studenata“. Fakultet sestrinstva, na kojem sam boravila, nalazi se u središtu grada Trondheim-a, u neposrednoj blizini sveučilišne bolnice St. Olavs. Fakultet ima studijske programe preddiplomskog i diplomskog studija. Završetkom studijskog programa stječe se naslov sveučilišnog prvostupnika te magistra u području mentalnog zdravlja.

Ključne riječi: Erasmus • sestrinstvo • bolnica • Trondheim • Norveška

Kratki naslov: Erasmus iskustvo

Abstract

The main goal of this manuscript is to describe the experience from Erasmus students exchange among students of different countries of undergraduate program in nursing. Student exchange, with the purpose of study visit, is being realized exclusively on the basis of inter-institutional agreements which are assembled between the universities and foreign scientific institutions. University department of Health Care Studies, University of Split has an agreement with the second largest University College in Norway [HiST-Høgskolen i Sør-Trøndelag]. The University College is located in Trondheim, third largest city in Norway, which is also known as „the town of the students“. Faculty of Nursing, where I studied, is located near the city centre of Trondheim and it is close to the University hospital St. Olav's. The Faculty programme enables undergraduate and graduate level of diplomas and the opportunity to obtain the qualification of bachelor and master's degree in mental health care.

Keywords: Erasmus • nursing • hospital • Trondheim • Norway

Running head: Erasmus experience

Received September 17th 2015;

Accepted September 21st 2015;

Autor za korespondenciju/Corresponding author: Lucija Junaković, *bacc. med. techn.*, General Hospital Šibenik, Stjepana Radića 83, 22 000 Šibenik, Croatia; Private address: Paške Zjačića 22, 22 000 Šibenik, Croatia • Tel: +385 95 393 6869 • E-mail: lucija.junakovic@gmail.com

Dolazak i smještaj/ Arrival and accommodation

Kao studentica prve godine Preddiplomskog studija sestrinstva na Sveučilišnom odjelu zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu imala sam želju otići na razmjenu *Erasmus*. Nakon prikupljanja potrebne dokumentacije, u mjesecu kolovozu 2014. Godine, započela sam studijski boravak u Krajevini Norveškoj. Studijski boravak provodila sam u gradu Trondheim, u koji sam došla izravnom zrakoplovnom linijom iz Splita. Smještaj u privatnim stambenim objektima u Trondheimu prilično je skup, tako da većina studenata živi u studentskim naseljima. U Moholtu, najjeftinijem i najvećem studentskom naselju, rezervirala sam smještaj prije dolaska u Norvešku [Slika 1]. Bila sam smještena u stanu s još tri studenta s kojima sam dijelila zajedničku kupaonicu i kuhinju. Smještaj u studentskom naselju u Trondheimu uvelike se razlikuje od onog u Splitu. Primjerice, svaki stan u zgradama unutar studentskog kompleksa ima perilicu za suđe te podno grijanje. Ukupno oko 1800 studenata iz cijelog svijeta boravi u Moholtu.

SLIKA [1] Zgrada u studentskom naselju „Moholt“ [Trondheim, Norveška]

Studij-HØGSKOLEN I SØR-TRONDELAG

Prvi tjedan po dolasku u Trondheim bio je tzv. „Welcome week“ - upoznavanje sa profesorima i ostalim djelatnicima-fakulteta od kojih sam prikupila sve potrebne informacije o procesu studiranja. HiST – [Høgskolen i Sør-Trøndelag] veli-

činom je drugo sveučilište u Kraljevini Norveškoj [Slika 2], a Fakultet sestrištva nalazi se u Trondheimu, trećem po veličini gradu Kraljevini Norveškoj, koji je poznat i kao „grad studenata“ [1, 2]. Fakultet sestrištva na kojem sam boravila nalazi se u samom središtu Trondheima, u neposrednoj blizini sveučilišne bolnice St. Olavs. Fakultet provodi studentske programe za potrebe preddiplomskih i diplomskih studija, a završetkom navedenih studijskih programa stječe se naslov sveučilišnog prvostupnika te magistra području mentalnog zdravlja

SLIKA [2] Zgrada HiST-a.

Tijekom boravka, zajedno s norveškim studentima, pohađala sam predavanja i seminare iz kolegija „Global Health“ [Slika 3]. Studenti su podijeljeni u skupine od po 10 studenata. Na završetku kolegija dobili smo zadatak da osmislimo temu i napišemo seminar [ispit] prema parametrima koji nam je zadao mentor. Bilo je potrebno pretraživati izvore za literaturne navode na engleskom jeziku, svakodnevno sporazumijevanje na hrvatskom, engleskom i norveškom jeziku i sl. U početku, činilo se katkad kao nemoguća misija, ali iskustveno sam prihvatila mnogobrojna nova znanja.

SLIKA [3] Jedna od predavaonica HiST-a.

Fakultet sestrištva omogućio nam je pohađanje tečaja norveškog jezika koji se održavao jednom u tjednu. Kao dio kliničkog usavršavanja, jednom tjedno prisustvovala sam sastanku naslova „Reflection group“, kao i drugi studenti na razmjeni. Reflection group sastanak je s profesorima, koji su nosioci studentskog programa na fakultetu sestrištva, radi razmjene dosadašnjih iskustava, rješavanja eventualnih problema te dodjele novih radnih zadataka.

Kliničko usavršavanje / Clinical improvement

Prije ulaska u bolničku ustanovu i početka kliničkog usavršavanja svi studenti obavezno moraju biti testirani na MR-SU. Zdravstveni sustav u Kraljevini Norveškoj rabi recentne metode prevencije MRSE, zbog velikog broja studenata, posebno onih iz Kraljevine Španjolske koji su MRSA pozitivni, ali bez kliničkih manifestacija bolesti. Uzeli su materijale za mikrobiološku analizu iz sluznice nosa i ždrijela, a nakon tri dana rezultati pretraga su završeni.

Bolnica – St. Olavs Hospital Universitetssykehuset I Trondheim

Kliničko usavršavanje provodila sam u St. Olavs Hospital Universitetssykehuset u Trondheimu. Prva zgrada u kompleksu bolnice izgrađena je 2005.godine, a zgrada najnovijeg datuma dovršena je 2014.godine. [Slika 4].

SLIKA [4] Sve zgrade u kompleksu bolnice povezane su „vanjskim hodnicima“.

Na Klinici za kirurgiju, Odsjeku za bolesti dojke i endokrinologiju [engl. Clinic of Surgery, Department of Breast and Endocrinology Surgery], provela sam 4 tjedna. Mentori su mi bile prvostupnice sestrištva, Lisa i Tøne [Slika 5]. Komunikacija se odvijala na engleskom jeziku. Većina pacijenata govori engleski jezik te ne postoje značajni problemi u komunikaciji. Kliničku sam praksu obavljala 4 radna dana u tjednu, a jedan dan bio je predviđen za učenje, dok subotom i nedjeljom nisam boravila na kliničkom odjelu. Radila sam u osamsatnim smjenama: jutro, popodne, noć].

Jedna medicinska sestra skrbi za jednog do tri pacijenta, ovisno o broju pacijenata na odjelu i kategorizaciji pacijenta tj. o obimu potrebnog za provođenje metoda zdravstvene njege. Bolesničke su sobe jednokrevetne sa sanitarnim

SLIKA [5] Mentorice na stručnoj praksi u St. Olavs. [gore desno: Lucija Junaković, Tøne Nakken, dolje lijevo: Lisa Ingvaldsen, Ivan Luketin].

čvorom [Slika 6]. Svaki bolesnik može birati za svaki dnevni obrok između dva menija te deserta, ovisno o njegovim sklonostima.

SLIKA [6] Bolesnička soba i sanitarni čvor.

Jedna medicinska sestra zadužena je samo za vođenje sestriinske dokumentacije, a medicinske sestre svaki dan dobivaju novu radnu uniformu koju im osigurava bolnica. Svaki odjel ima svoju kuhinju i blagovaonicu.

Bolnica se nalazi na velikoj površini, te postoji potreba za ubrzavanjem mobilnosti medicinskih sestara i pomoćnog osoblja korištenjem napredne tehnologije: vakuumski sustav za slanje krvi i dokumentacije na druge odjele, medicinske sestre kreću se romobilima, koriste numerirane mobitele koji primaju zvučne obavijesti o statusu bolesnika te o uporabi robota [Slika 7, 8]. Roboti služe za prijenos čiste posteljine, opreme, otpada i sl. Prilikom kretanja upotrebljavaju zvučne i svjetlosne signale za sigurno kretanje [npr. upozorava da oslobodite prolaz i lift] [Slika 9]. Tzv. pomoćno osoblje upotrebljava tzv. "tablete" za evidenciju odrađenog posla.

SLIKA [7] Vakuumski sustav.

SLIKA [8] Uporaba romobila.

SLIKA 9. Robot u bolnici St. Olavs.

ZDRAVSTVENA NJEGA U KUĆI – Trondheim kommune - Saupstad hjemmetjeneste

Drugi dio stručnog usavršavanja, u trajanju od 4 tjedna, obavljala sam u ustanovi za provođenje zdravstvene njege u kući. Mentor mi je bila prvostupnica sestrinstva, Julie Ka-

roline. Medicinske sestre rade u osamsatnim smjenama [jutro, popodne, noć]. Kao studentica radila sam samo jutarnje smjene, i to 4 dana u tjednu. Svako jutro obavlja se primopredaja službe. Medicinske sestre brinu najviše za 6 ili 7 pacijenata, a kada je pacijent teže kategorizacije, provode metode zdravstvene njege kod maksimalno dva pacijenta dnevno. Do boravišta pacijenta dolazi se uporabom automobila ili bicikla (norvežani imaju tradiciju i kulturu vožnje bicikla). Uniforma, koju osigurava poslodavac, sastoji se od crvene majice s logom na leđima, tamno plavih hlača i crvene jakne. Prijava posjete pacijentu obavlja se mobitelima prilikom ulaska u stan pacijenta. Mobitel ima operativni sustav koji sadrži sve podatke o pacijentima, a isti se obnavljaju prilikom svake promjene koja se bilježi kod pacijenta. Medicinske sestre izmjenjuju se na dežurstvima u prostorijama zdravstvene ustanove – razvrstavaju terapijska sredstva [lijekove], te primaju pozive [koordinatori].

Slobodno vrijeme

Uz razvoj sestrinskih vještina u zajednici, usavršavanje u Kraljevini Norveškoj, omogućilo mi je izravno upoznavanje s norveškom arhitekturom, domovima i odnosima u zajednici [Slika 10].

SLIKA [10] Baklandet, turistička atrakcija u Trondheimu, u kojem dominiraju male, drvene kućice i uske uličice.

Norveška je zemlja u kojoj se pojavljuju 3 zanimljiva fenomena: polarni dan, polarna noć i polarna svjetlost [Aurora borealis]. Imala sam sreću, za vrijeme svog studijskog boravka, vidjeti Aurora borealis [Slika 11].

SLIKA [11] Aurora borealis.

Posjetila sam otok Munkholmen na kojem se nalazi samostan, tvrđava, zatvor i stanica protuzračne obrane iz II. svjetskog rata [Slika 12].

SLIKA [12] Iako je bio sunčan i topao dan [završetak mjeseca kolovoza], more je bilo prehladno. Ništa od kupanja.

Financije

Stanovati u Norveškoj 3 mjeseca nije bilo nimalo jeftino. U Kraljevini Norveškoj visoke su porezne stope, stoga je, primjerice, cijena kutije cigareta 100 kruna, 0,4l piva od 50 do 80 kruna. Hrana je skuplja nego li u Republici Hrvatskoj, posebice svježije voće i povrće. Iz navedenih razloga studenti često putuju u Švedsku po prehrambene namirnice.

Studentska večer u Trondheimu odvija se četvrtkom, kada je ulaz u klubove besplatan [petkom i subotom cijena ulaznice iznosi od 100 do 150 kuna].

Zaključak / Conclusion

Zdravstveni sustav u Kraljevini Norveškoj prilagođen je da se zadovolje sve potrebe čovjeka; zdravstvene, socijalne, duhovne, administrativne i sl. Nema potrebe za traženjem pomoći od nepoznatih ljudi, već zdravstveni djelatnici dolaze k bolesniku s jasno određenim ciljevima djelovanja radi zadovoljenja potreba bolesnika.

Sukob Interesa / Conflict of Interest

Nema sukoba interesa. Author *non declare COI*.

Zahvala/ Acknowledgement

Zahvalnost iskazujem djelatnicima Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu, koji su mi omogućili boravak u Kraljevini Norveškoj.

Literatura / References

- [1] Available at: Landingsforhold ved sykehus., (PDF) Norwegian Air Ambulance. P. 50 Retrieved 28 September 2015.
- [2] Available at: <http://www.stolav.no/en/>, Retrieved 28 September 2015.